

İdlib 'de "Meksika Açmazı"

Zirve sonunda açıklanan bildirgenin Türkiye açısından en önemli kazanımları ise hiç şüphesiz, Fırat Nehri'nin doğusunda ABD ile PKK/PYD/KCK örgütünün işbirliğine dair kaygılarının Rusya ve İran tarafından paylaşılarak yüksek sesle dile getirilmesi oldu. Bildirgede verilen bir başka mesaj ise DEAŞ gibi terör örgütleri üreterek, Ortadoğu, Afrika ile Asya'nın enerji ve su havzalarına yerleşmeyi politika haline getirmiş olan ABD'nin bu yaklaşımının Suriye'de kabul görmeyeceğinin altının çizilmesiydi.

Abone Ol

Haber Merkezi · 09 Eylül 2018, 04:00 · Son Güncelleme: 09 Eylül 2018, 05:42 · Yeni Şafak

YORUM

PAYLAŞ

Mehmet A. Kancı - Stratejist

Kovboy filmi ya da yönetmen Quentin Tarantino tarzı aksiyon filmlerine meraklı olanların aşına olduğu bir sahnedir "Meksika Açmazı". Filmin iyi ve kötü kahramanları açık havada ya da kapalı bir mekanda, çıkar çatışmasının en şiddetli yaşandığı bir anda biraraya gelir ve herkes aynı anda beraberinde ne silah varsa hepbirden birbirlerine doğrulturlar. Herkesin herkese ateş etme ihtimalinin bulunduğu o kritik saniyelerde ya taraflar soğukkanlılıklarını koruyarak akılcı bir davranışı benimserler ve hikaye başka bir yöne evrilir, ya da herkes aynı anda tetiği çeker ve bir kan gölü ile perdede "The End" yazısı belirir. İşte Suriye'nin İdlib vilayeti, küresel süper güçler ile Ortadoğu'nun bölgesel güçlerinin tam da böyle bir ortamda buluştu. İdlib için alınacak karar ve uygulanacak yol haritası yalnızca yedi yıllık Suriye iç savaşının kaderini belirlemeyecek, küresel düzeydeki mücadelenin de dengelerini yerinden oynatacak kapasiteye sahip. Tahran'daki masanın etrafında buluşan Türkiye, Rusya ve İran liderleri de İdlib'in kaderini belirlemekle kalmayacaklarının farkındaydı.

İran'ın başkenti dünyanın kaderini etkileyecek bu çapta bir zirveye son olarak 1943 yılının 28 Kasım-1 Aralık tarihleri arasında evsahipliği yapmıştı, desek herhalde yanlış olmaz. Müttefik ülkelerin liderleri Churchill, Roosevelt ve Stalin'i buluşturan Tahran Konferansı, Nazi Almanyası'na karşı Avrupa'da ikinci cephenin açılması ve 2. Dünya Savaşı'nın ardından dünyada barışı tesis etmek için uluslararası bir örgütün kurulması için varılan uzlaşmayla tamamlanmıştı. Ancak bu iki konuda sağlanan uzlaşmaya rağmen Tahran Konferansı, Churchill'in adını koyacağı Demirperde'nin tohumlarının atılmasını ve SSCB ile Batılı ülkeler arasındaki ayrılıkların gün yüzüne çıkmasını da beraberinde getirdi. 7 Eylül günü Tahran'da bir kez daha üç lider buluştu ve onları biraraya getiren meselenin özünde dünyaya ticaret savaşı açan, ambargo tehditleri savuran ve tek taraflı çıkarları için terör örgütleri ile işbirliğini göze alıp, "müttefiklerine" darbe planlayan ABD'ye karşı izlenecek politika vardı.

TARAFLARIN KONUMU

Rusya, Tahran'daki görüşme masasına gelirken ordusunu Bering Boğazı'ndan Baltık Denizi'ne kadar harekete geçirmiş ve 1981 yılından bu yana yapacağı en büyük tatbikata, Çin sınırındaki Vostok-2018 tatbikatına hazırlanıyordu. İran ise 5 Kasım'da yürürlüğe girecek Amerika Birleşik Devletleri'nin enerji sektörü ağırlıklı ikinci dalga yaptırımlarını etkisiz kılmanın arayışı içerisindeydi. Türkiye ise FETÖ ve PKK/KCK terör örgütleri ile işbirliği yapan, ortaklaşa yürütülen F-35 savaş uçağı projesini şantaj unsuru olarak kullanan "müttefiki" ABD'nin akıl dışı politikalarına karşı diyalogu sürdürme gayretini muhafaza ediyordu. ABD Başkanı Trump, Tahran Zirvesi öncesinde Suriye konusunda Türkiye ile "aynı yöne baktıklarını" iddia etmiş olsa da, ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı'nın Suriye'deki meselelere Trump'ın durduğu yerden bakmadığı zirveden bir gün önce kendisini gösterdi. ABD önderliğinde DEAŞ terör örgütü ile mücadele amacıyla kurulmuş olan koalisyonun resmi twitter hesabında ABD'li Korgeneral Paul Funk'un, Suriye'de bir PKK/KCK elebaşı ile yaptığı görüşmenin fotoğrafı yayınlandı. Şubat ayında da Türkiye'nin terörle mücadelesini "Türkiye DEAŞ ile mücadelede dikkat dağıtıyor" sözleriyle eleştiren bu Amerikalı General, bahsi geçen fotoğrafla ülkesinin Tahran Zirvesine ve Türkiye'nin bu süreçteki rolüne bakışını özetlemiş oldu.

ZİRVE'DE TÜRKİYE'NİN KAZANÇLARI

Bu atmosferde başlayan Tahran Zirvesi, İdlib'e yönelik Rusya-Esad rejimi ortak operasyonunun kaçınılmazlığını ortaya koymakla beraber, Türkiye'nin insani krizin önlenmesine yönelik kaygılarının kabul gördüğü ve bu konuda atılacak adımlara dair uzlaşmanın sağlandığı bir zemin oldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, İdlib'deki yangına seyirci kalmanın mümkün olmadığını vurgulayarak, buradaki mücadelenin zamana yayılarak sabırla yürütülmesi gerektiğinin altını çizdi. Keza İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani de bu yaklaşıma destek vererek, İdlib'deki askeri operasyonun yıkıcı ve yıkıcı olmaması gerektiğini kaydetti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Batılı ülkelere de bir mesajı vardı. ABD ve Fransa'nın, Esad rejiminin kimyasal silah kullanması halinde müdahale edecekleri yönünde verdikleri mesajlara atıfta bulunarak, bunun bir çifte standart olduğuna işaret etti. Neredeyse Esad'a "Öldür ama kimyasal silah kullanmadan öldür" demeye getiren Batılı ülkeler, geride kalan yedi yılda varil bombaları, çeşitli tipte konvansiyonel silahlar ve füzelerle rejim güçlerinin yarattığı yıkımları izlemekle yetindi. Zirve sonunda açıklanan bildirgenin Türkiye açısından en önemli kazanımları ise hiç şüphesiz, Fırat Nehri'nin doğusunda ABD ile PKK/PYD/KCK örgütünün işbirliğine dair kaygılarının Rusya ve İran tarafından paylaşılarak yüksek sesle dile getirilmesi oldu. Bildirgede verilen bir başka mesaj ise DEAŞ gibi terör örgütleri üreterek, Ortadoğu, Afrika ile Asya'nın enerji ve su havzalarına yerleşmeyi politika haline getirmiş olan ABD'nin bu yaklaşımının Suriye'de kabul görmeyeceğinin altının çizilmesiydi. Tarafların zirve bildirgesinde "Astana Süreci"ne bağlılıklarına vurgu yapmaları ise Suriye'de "çanların ABD için çaldığının" işareti oldu. Türkiye, İran ve Rusya'nın Astana Süreci'ndeki ısrarı, ABD'nin Suriye konusunda bu cepheyi bölme çabasının akamete uğradığını ilan etti. Keza, zirve sonrasında Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Rusya

Devlet Başkanı Putin ile ayrı ayrı görüşmelerde bulunan İran'ın dini lideri Ayetullah Ali Hamaney de twitter hesabından paylaştığı mesajlarda Tahran'daki toplantının yalnızca İdlib'deki meselelerin çözüme kavuşturulmasına yönelik adımlarla sınırlı olmadığını, ABD'nin Suriye'ye yönelik emellerinin engellenmesinde önemli rol oynayacağını altını çizdi.

KREMLİN NE YAPACAK?

Böylece bugünden itibaren gözler Tahran'daki masadan, verilen sözlerin ne şekilde yerine getirileceğinin izleneceği İdlib'e çevrildi. Fransa Genelkurmay Başkanı François Lecointre'nin 6 Eylül Perşembe günü uluslararası basına yaptığı ancak pek azı Türk basınına yansıyan açıklamalarında dikkat çekici bir nokta vardı. Fransız askeri istihbarat kaynaklarının edindiği izlenime göre, Rusya Kasım ayı sonuna kadar İdlib'i tamamıyla kontrol altına almayı planlıyor. Peki, 15 bini Suriye dışından geldiği tahmin edilen, toplam 50-60 bin kadar savaşçının bulunduğu İdlib'de bu gerçekçi bir hedef mi? Türkiye'nin girişimleriyle silah bırakabilecek muhalif gruplar, Rusya'nın öngördüğü bu takvimin hayata geçmesini mümkün kılar mı? Yoksa, Tahran'da dile getirilen temennilere rağmen, karşımıza Duma, Doğu Guta ve Dera'da yaşanan bir yıkımın benzeri mi çıkacak? 2002 yılının Ekim ayında, Moskova'daki bir tiyatro baskınına müdahale ederken, 120 Rus vatandaşını da gaz ile zehirleyerek öldürmeyi göze almış olan Kremlin'in "terörle mücadele anlayışı", İdlib'de de muhafaza edilirse, Astana Süreci'ne dair iyi niyetli yaklaşımların yakın gelecekte bir karşılığı kalmayacaktır. Rusya'nın operasyonu icra şekli geleceğe yönelik Ankara-Moskova hattındaki tüm işbirliği alanları açısından da belirleyici olacaktır. Bu süreçte, uluslararası toplumun İdlib'den gelecek göç dalgasına karşı Türkiye'ye vereceği destek için de vakit kaybetmeden harekete geçilmesi gerekmektedir. Tahran Zirvesi sonuç bildirgesinde sığınmacılara yönelik çözümler için bir uluslararası konferans çağrısı yapıldı. Ancak bu defa, özellikle Avrupa ülkelerinin daha aktif olacağı ve mümkün merteye inisiyatifin Birleşmiş Milletler'in insafına terk edilmeyeceği bir mekanizma kurulması en acil ihtiyaç.

İŞBİRLİĞİ SINANACAK

İdlib operasyonunun beraberinde getireceği karmaşık problemler Türkiye, İran ve Rusya arasında tesis edilen işbirliğinin sınanacağı zorlu bir süreç olacak. Ancak bu aşamanın da geçilmesi halinde 2019 yılında tarafları çok daha zorlu bir sürecin, Fırat'ın doğusunun kaderini belirleyecek mücadelenin beklediğini unutmamak gerekiyor. Irak'ta bugünlerde ABD'ye bağımlılığı azaltacak hükümet senaryoları ele alınırken Basra kentinde yaratılan kaos, karşılaşılabilecek potansiyel tehditlere kayda değer bir örnek teşkil ediyor. Fırat'ın doğusundaki enerji havzasına tırnaklarını geçiren Amerikan kartalının, silahlandığı terör örgütünün varlığını sürdürmesi uğruna girişebileceği maceraları tahmin etmek zor değil. İdlib'deki "Meksika Açmazı" nı şimdilik başarıyla idare eden üç ülkenin, 2019 yılına çok daha karmaşık provokasyon ve tehditlere karşı karşıya kalacakları gerçeği ile hazırlanmalarında fayda var.

#İdlib

#Suriye

#Savaş

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ

Yaşam kalkanı

Direnişin kareleri: Demirden tuzaklar, kumdan hendekler.

'Rus askerleri arkadaşlarımı acımasızca öldürdü'

Ukrayna'dan gelenler yaşadıklarını anlattı.

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

